

Jens-Erik Kirkegaards åbningstale til bygdekonference i Ilulissat maj 2014

Kære Konferencedeltagere,

Det er en stor glæde at byde jer alle velkommen til denne spændende konference, med deltagelse fra hele landet – fra nord til syd og øst til vest. Interessen for konferencen har været overvældende, og derfor er glæden endnu større at se, at så mange har nået frem.

Naalakkersuisuts fokus er at udvikle landet som en helhed. Derfor er det særdeles vigtigt at give mulighed for at mødes i fora som disse, hvor der kan sættes særligt fokus på erhvervs- og livsvilkårene i landets mange bygder og yderdistrikter.

Jeg ser meget frem til at høre om jeres visioner og mål for fremtiden, men også til at høre om de udfordringer, I i øjeblikket står overfor. For det er jeres bud på fremtiden, der vil danne grundlag for de konkrete tiltag og initiativer, konferencen skal munde ud i.

Allerede nu bliver bygder og yderdistrikter særskilt hjulpet på dette års finanslov. Dels har Naalakkersuisut afsat 10 millioner kroner til forbedringer af bygdernes infrastruktur og dels 10 millioner kroner til erhvervsprojekter. Det har været vigtigt for Naalakkersuisut, at disse midler bliver prioriteret i kommunerne i samarbejde med landets bygderåd. Det er jer, der har bedst føling med, hvad der sker i de enkelte bygder. Derfor glæder det mig at opleve, at der har været en god og indbyrdes dialog mellem kommunerne og bygder om at fordelingen af disse midler. I bygderne produceres mange spændende produkter af en meget høj kvalitet. Jeg tænker blandt andet på ræklinger, vintertørret torsk, tørret hval med mere. Disse produkter er af så høj en kvalitet at de kan bære at blive solgt som delikatesser til en høj udsalgspris. Naalakkersuisut vil derfor se nærmere på mulighederne for at skabe mérværdi ved hjælp af forarbejdning og markedsføring som sunde delikatesser til afsætning på det grønlandske marked såvel som på det internationale marked. Og jeg glæder mig til at følge de igangsatte initiativer under denne indsats.

Allerede i indeværende år har Naalakkersuisut igangsat en del målrettede initiativer for at bekæmpe den stigende arbejdsløshed. Vi skylder simpelthen de arbejdsløse, at vi i fællesskab yder en ekstraordinær indsats for at få aktiveret de mange ledige hænder, så de igen kan være med til at bidrage til fællesskabet. Til stor gavn for de arbejdsløse – og dermed for samfundet. Mange af de initiativer, der er blevet igangsat, gælder i særligt grad også for bygderne. Ud over de initiativer, der afhjælper de arbejdsløses situation – heriblandt de unge arbejdsløse, har Naalakkersuisut også igangsat tiltag, der skaber arbejdspladser her-og-nu.

Konkret fremrykker Naalakkersuisut på den korte bane – helt ekstraordinært - en række anlægs- og renoveringsinvesteringer i 2014. Helt præcis 174,2 millioner kroner til de fire kommuner. Alene bygderne får tildelt 52,2 millioner kroner af det store beløb. Her forventer Naalakkersuisut en øjeblikkelig reduktion af ledigheden. Midlerne er bevidst fordelt på en sådan måde, at alle kommunerne får glæde af fremrykningen. På den måde sikrer vi, at så mange af de arbejdsløse får mulighed for at komme i arbejde, uanset hvor de bor. Naalakkersuisut ser endvidere på muligheden for andre offentlige ordninger, som kan gøre det attraktivt at skabe ekstra arbejdspladser til ledige.

De unge er den aldersgruppe, der procentvis har den højeste ledighed blandt de ledige. Dernæst er det særligt vigtigt, at de unge får fodfæste på arbejdsmarkedet, så de får et kendskab til, hvad det vil sige at gå på arbejde – eller at komme i gang med en uddannelse.

Alternativet er frygtindgydende: et langt liv på offentlig forsørgelse. Det må vi gøre alt for at undgå.

Her er landets Piareersarfiit-centrene et godt sted at begynde. De har stor succes med at få de unge væk fra arbejdsløshedsstatistikken. Derfor foreslår Naalakkersuisut, at vi udvider tilgangen af elever med 800 indtil 2017. På den måde eliminerer man, mere eller mindre, ungdomsarbejdsløsheden. Det er magtpåliggende for Naalakkersuisut, at de unge enten kommer i arbejde eller i uddannelse, når de forlader folkeskolen. Al erfaring viser, at hvis en ung går for mange år uden fodfæste på arbejdsmarkedet eller i uddannelse, ender de oftest med at blive langtidsledige. Derfor foreslår Naalakkersuisut en markant indsats med det samme, inden problemet udvikler sig faretruende. Det øgede optag på landets Piareersarfiit-centrene vil også komme de arbejdsløse i bygderne til gode, da mulighederne for at komme ind øges betragteligt.

Derudover har vi i øjeblikket en del Nuiki-projekter i en række udvalgte bygder, som fortrinsvis bygger på elementer af Piareersarfiit-konceptet.

Langt hovedparten af de arbejdsløse er ufaglærte. Dette billede tegner sig også i bygderne. Derfor fortsætter vi med at tilbyde denne gruppe særlige opkvalificeringskurser, som er målrettet råstofsektoren. Vi fortsætter det høje udbud af kurser, så vi også de kommende år planlægger 650 kurser. Målet er, at de ufaglærte har de rette kompetencer, når råstofsektoren for alvor kommer i omdrejninger.

Andre tiltag er etablering af en jobportal. På den måde får alle de ledige et hurtigt overblik over, i hvilken by eller bygd man enten mangler en tømrer eller en serviceassistent. Eller en helt tredje type medarbejder. Målet er at få øget mobiliteten i samfundet, så man rejser til de steder, hvor der er arbejde at udføre. Det vil være med til at reducere arbejdsløsheden.

Blandt de arbejdsløse er der en varierende forskel på den enkeltes arbejdsevne. Hovedparten står til rådighed, så de er klar til at påtage sig et arbejde i morgen. Og andre arbejdsløse har så svære personlige problemer, at de i bedste fald kun kan arbejde et beskedent antal timer om ugen. Af selv samme årsag har vi afsat et større beløb til revalidering, så denne svage gruppe kan få den støtte, de har behov for. Det fortjener de. Her er det vigtigt, at landets kommuner sikrer sig, at den svage gruppe i bygderne også bliver omfattet af ordningen.

Det var et udpluk af de mange initiativer, Naalakkersuisut har igangsat, som bygder og yderdistrikter er omfattet af, når det gælder om vækst og beskæftigelse. Fra Naalakkersuisuts side er vi ikke i tvivl om, at vi kan gøre det endnu bedre. Derfor glæder vi os til de kommende dages program for at høre jeres holdninger til de forskellige indlæg.

I den forbindelse vil jeg gerne takke Kanunupe og Kanukoka for deres input og medvirken til det endelige program, som er blevet særdeles spændende. For grundlaget for en succesfuld konference er, at programindholdet rummer elementer som er vigtige for alle. Det er jeg sikker på, at det vil lykkes.

Jeg vil endnu engang byde jer velkommen og ser frem til de kommende dage. Det skal nok blive en succes. Qujaanaq.

Jens-Erik Kirkegaard